

PYHÄJOEN KUNTA

Matinsaaren alueen osayleiskaava – Luonnos II 27.5.2019

LAUSUNNOT JA MIELIPITEET VASTINEINEEN 3.6 – 2.8. 2019 NÄHTÄVILLÄ OLLEESTA LUONNOKSESTA

8.6.2020

LAUSUNNOT

1. POHJOIS-POHJANMAAN ELY-KESKUS, 21.8.2019

POPELY/1634/2017

Pyhäjoen kunnanhallitus on päättänyt asettaa Matinsaaren osayleiskaavan toisen kaavaluonnoksen nähtäville ja pyytää kaavasta tarvittavat lausunnot. ELY-keskus on antanut aiemmin nähtävillä olleesta kaavaluonnosvaiheen aineistosta lausunnon 6.4.2018. Tämän jälkeen kaavahankkeessa on järjestetty neuvotteluja 25.4.2018 ja 17.10.2018.

Kaavaratkaisua on tarkennettu ja muutettu jonkin verran ensimmäiseen luonnokseen nähden. Muutosten taustalla ovat olleet sekä luonnosvaiheessa saatu palaute, että kunnan omista tavoitteista johtuneet muutostarpeet. Samoin on muutettu suunnittelun taustalla olevaa yleissuunnitelmaa. Muutoksina aiempaan ratkaisuun nähden on mm. rakentamisen laajeneminen Matinsaaren etelä- ja itäosissa sekä tähän liittyvät katuverkolliset muutokset. Toisaalta aiemman kaavan mukaisia rakentamisalueita on uudelleen tarkasteltu ja rajattu Matinsaaren koillispuolella sekä mantereeseen puolella. Kaavaratkaisussa Matinsaareen ei ole osoitettu kerrostalorakentamista, joka sisältyi aiempaan kaavaratkaisuun. Kaavan keskeiset tavoitteet ovat kaavatyön aikana säilyneet ennallaan. Kaava-aineisto on tarkentunut monilta osin.

ELY-KESKUKSEN LAUSUNTO:

Kaavahankkeen luonnosvaiheen aineisto on ollut ELY-keskuksen eri vastuualueilla nähtävänä ja siitä on annettu seuraavaa palautetta:

Alueidenkäyttö:

ELY-keskus pitää hyvänä kaavan asettamista uudelleen luonnoksena nähtäville. Vaikka kaavaratkaisun keskeiset ratkaisut ovat säilyneet, on kaavaluonnoksessa esitetyt ratkaisut muuttuneet sillä tavoin, että muutoksilla voi olla eri osallistujien kannalta oleellista merkitystä. Nyt osalliset voivat esittää mielipiteet muutoksiin ja kunta huomioida ne laatiessaan lopullista kaavaehdotusta.

Kaava-aineisto on tarkentunut monilta osin ja suunnittelu tarkentunut. ELY-keskus huomautti aiemmissa lausunnoissaan vaikutusten arviointien suppeudesta kaavaselostuksessa ja tähän on kiinnitetty kaavaa laadittaessa huomiota. Kaavaselostuksen mukaan kaavoituksen tueksi on laadittu erilaisia selvityksiä (mm. rakennettavuudesta), mutta selvitykset eivät kuitenkaan sisälly kaava-aineistoon. Kaavan laadinnan kannalta oleellinen valmisteluaineisto olisi tärkeää pitää nähtävillä mm. julkisessa tietoverkossa sen vuoksi, että kaikilla osallisilla olisi mahdollista ottaa kantaa myös kaavan laadinnassa käytettyihin selvityksiin. ELY-keskus toistaa jo aiemmassa launnossaan toteamansa siitä, että keskeiset selvitykset on syytä liittää viimeistään kaavaehdotusvaiheen aineistoihin.

Kaavaselostuksessa on tuotu esille, että osa yleiskaava-aluetta sisältyy maakuntakaavassa osoitettuun Hanhikivenniemen ydinvoimalan suoja-alueelle (maakuntakaavamerkintä sv-1). Merkintä ja sen vaikutus suunnitteluun on tuotu kaavaselostuksessa esille. Kaavan laadinnan aikana on hyvä varmistaa Säteilyturvakeskuksesta, onko sille ydinvoimaturvallisuudesta vastaavana viranomaisena tarpeen varata lausunnon antomahdollisuus kaavaehdotuksesta.

Yleiskaava on tarkkuudeltaan ja tarkoitukseltaan aluevarauksia osoittava kaava. Yleiskaavan toteuttaminen edellyttää kaavan tavoitteet ja suunnittelualan sijainti sekä ominaispiirteet

huomioiden tarkempaa kaavoitusta eli tässä tapauksessa asemakaavoitusta. Tämä periaate tulee käydä ilmi kaavakartalta ja esittää kaavaselistuksessa, esimerkiksi kohdassa kaavan oikeusvaikutukset ja/ tai kaavan toteuttaminen.

Kaavakarttaan ei sisälly yleisiä määräyksiä. Määräysten avulla kunta voi sekä tarkentaa alueeseen kohdistuvia tavoitteitaan, että edistää kaavoituksen sisältövaatimusten toteutumista. Kaavan toteuttamista ohjaavien määräysten antaminen on ainakin tulva-asioissa tarpeen. ELY-keskus esittää kuntaa harkitsemaan olisiko tulvamääräysten lisäksi tarvetta myös muille kaavan toteuttamista ja tarkempaa kaavoitusta ohjaaville yleisille kaavamääräyksille.

Kaavoitusta edistävinä kaavateknisinä huomioina ELY-keskus toteaa:

- Koska kaava-alueen ulkopuoliset merkinnät eivät tule voimaan, keskustaan suuntautuva katuyhteys olisi syytä sijoittaa kaava-alueelle tai laajentaa kaava-aluetta ainakin siltä osin, kun suunniteltu katuyhteys kulkee kaava-alueen vieressä
- Matinsaaren länsiosassa on osoitettu ohjeellinen rakennusala, jolle voidaan sijoittaa lintutorni tms. rakennelma. Kaavan tulkittavuutta voisi parantaa, jos rakennusalalle lisättäisiin myös tekstimerkintä, johon kaavamääräys liittyisi.

Luonnonsuojelu

Kaavaluonnosta on esitelty ELY-keskukselle 17.4.2019, jolloin käydyn neuvottelun muistioon kirjattu, että kaavaluonnoksen maankäyttövarausten on huomioitu tärkeimmät kasvillisuusalueet. Tuolloin kaavaluonnoksessa oli huomioitu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita kuvaavalla viivamerkinällä mm. ML 10 § metsäluhtia sekä tulvavaikutteisia merenrantalehtoja sekä primäärisukessiovaiheen vyöhykkeitä. Muistioon on kirjattu, että vaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota muutosten määrään / suuruuteen ja luontoarvojen herkkyyteen muutosten yhteydessä. Keskeisimmiksi arvoiksi alueella muistioon on kirjattu "mahdolliset lakikohteet, primäärisukessiometsät ja rauhoitettu keltakurjenmiekkä". Lisäksi on kirjattu, että mikäli kurjenmiekkakasvustojen alueille kohdistuu muutoksia, on kyseessä rauhoittamisäännöksestä poikkeaminen, mikä vaatii lupamenettelyä, mistä olisi hyvä liittää maininta myös kaavaselistukseen. Vaikutusten arviointia tulee täsmentää kaavan ehdotusvaiheessa. Koska sukessiotyyppiä on Matinsaareissa harmillisen vähän, on siihen kohdistuvia muutoksia peilattava tarkkaan vaikutusten arvioinnissa.

Arkkitehti Pentti Kela on muistiokirjauksen mukaan kokouksessa todennut, että kaavaan voitaisiin määritellä koskematon rantavyöhyke oman tontin osana (rannan luonnonarvo-osa). Myös muualta saaren alueelta luontoselvittäjä voi näyttää säilytettävät alueet, joihin kuuluisi esimerkiksi vyöhyke sukessiosarjan alueesta, jolle mahdollisesti voitaisiin sijoittaa kasvillisuudesta ja saaren historiasta kertova maankohoamispolku. Kyse on monilta kohdin yhteen sovitavasta suunnittelusta ja jo yleiskaavaan voidaan mieltää määräyksiä.

Nyt lausuttavana olevassa kaavaselistuksessa on todettu, että alueen luonnon olosuhteet ovat muuttuneet talven 2018-2019 aikana alueella suoritettujen hakkuiden ja maansiirtotöiden myötä. Näistä on esitetty ilmakuva, mutta ei karttarajausta. Ilmakuvasta päätellen hakkuualue on huomattava ja kaavaselistuksessa mainitaan, että saaren länsiosa on "kauttaaltaan raivattu". Luontoarvojen menetyksestä ei ole kuitenkaan esitetty analyysiä. Selostuksessa todetaan, että ihmisen vaikutus alueen luontoon näkyy saareissa myös muutoin. Monimuotoisuuden kannalta luontoselvityksessä todetuilla arvoilla olisi ollut merkitystä, vaikkakaan alueiden ei todettu olevan erityisen edustavia. Nimenomaan alueilla, joissa luontoarvoja ei juuri ole, vähäistenkin luontoarvojen säilyttäminen on erityisen tärkeää, myös asukkaiden viihtyvyyden kannalta. Kaavaselistuksessa on esitetty jo aiemmin esitetty luontoselvityskartta (kuva 18), minkä lisäksi olisi tullut esittää kartta, mihin on merkitty nykytila ja tuhotut luontokohteet sekä säilyneet kohteet. Tällainen kartta tulisi lisätä aineistoon.

Keltakurjenmiekan tai minkään muunkaan lajin osalta ei oteta selkeästi kantaa, voiko kaavahankkeella olla vaikutuksia niihin ja tuleeko tässä tapauksessa ELY-keskukselta hakea lupaa

poiketa LsL 42 § rauhoitussäännöksistä. Havaitut keltakurjenmiekkäesiintymät tulee merkitä kaavakarttaan riittävin kaavamerkinnoin.

Primäärisuknessiometsäalue, jossa tällä hetkellä on METSO-suojelusopimus, tulisi turvata riittävin kaavamerkinnoin. Vastaavia alueita on jäljellä erittäin vähän varsinkin suojelualueiden ulkopuolella ja ELY-keskuksen mielestä niillä on merkitystä luonnonmonimuotoisuuden kannalta, mitä METSO-sopimuskin osoittaa. Myös vähemmän edustavilla alueilla on merkitystä. Suomen tavoitteena on pysäyttää luonnon monimuotoisuuden heikentyminen vuoteen 2020 mennessä. Tämä edistää myös ilmastomuutoksen hidastamista. Nämä tekijät tulisi ottaa kaikessa maankäytön suunnittelussa huomioon myös Pyhäjoen kunnassa.

Vesistöt ja tulvariskien hallinta

Kaavaselostuksessa on kappaleessa 3.19.1 riittävästi kerrottu alueen tulvariskeistä ja rakennuspaikoilla on huomioitu alin rakentamiskorkeus, joka Matinsaaren ja Ollinmäen alueella määräytyy meritulvan perusteella. Yleiskaavakarttaan tulisi lisätä kaavaselostuksen mukainen alin rakentamiskorkeus yleismääräykseksi.

Virtausala saattaa Pyhäjoen pohjoishaaran jokiuomassa Matinsaaren kohdalla jonkin verran pienentyä riippuen miten läjitykset suunnitellaan. Läjitykset tulisikin suunnitella siten, ettei Pyhäjoen tulva-ajan virtausalaa merkittävästi pienennetä huomioiden Matinsaaren pohjoispuolen tulvareitin ruoppauksen tuoma virtausalan lisäys. Ruoppaussuunnitelman mukaan ruoppausmassat on tarkoitus läjittää Matinsaaren nyt kaavoitetulle loma- asuntoalueelle. Ruoppausmassojen soveltuvuutta rakennuspaikkojen täyttöihin tulisi selvittää. Ruoppaussuunnitelma on osa Pyhäjoen tulvasuojeluhanketta, joka on vesilain mukaisessa käsittelyssä Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa. Pyhäjoen tulvasuojeluruoppaukset kuuluvat Pyhäjoen tulvariskienhallintasuunnitelman mukaisiin toimenpiteisiin.

Maa- ja metsätalousministeriö nimesi joulukuussa 2018 Pyhäjoen alaosan merkittäväksi tulvariskialueeksi.

Liikenne

Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue toteaa, että keskeinen liikenneverkko vastaa pääosin ELY-keskuksen tavoitteita. Keskustaan on kevyen liikenteen ja autoliikenteen yhteys sekä katu-yhteys suoraan Ollinmäen suuntaan. ELY-keskus esittää lisäämään tavoitetilana kevyen liikenteen yhteysmerkinnän myös Ollinmäen suuntaan.

Yhteenveto ja jatkotoimenpiteet:

ELY-keskus pitää osallistumisen kannalta hyvänä kaavan asettamista uudelleen nähtäville. Kaavaratkaisun ja kaava-aineiston sisällöt ovat tarkentuneet. Kaava-aineistoon olisi ollut hyvä liittää myös laaditut erillisselvitykset. Vaikka vaikutusten arviointi on tarkentunut aiemmasta, edelleen vaikutusarviointeja on tarpeen tarkentaa mm. luonnonympäristöjen osalta ja vaikutusarvioiden perusteella antaa tarvittavat kaavamääräykset. Kaavaa valmisteltaessa on syytä huomioida myös muut tässä lausunnossa mainitut asiat. ELY-keskus esittää neuvottelun järjestämistä ennen kaavaehdotuksen nähtäville asettamista.

Kaavanlaatijan vastine:

Alueidenkäyttö

Kaavan valmisteluun liittyviä tausta-aineistoja kootaan yhteen ja asetetaan nähtäville ehdotusvaiheessa.

Säteilyturvakeskus on kaavan osallisia ja ehdotusvaiheen lausuntopyyntö toimitetaan myös Säteilyturvakeskukselle.

Kaavaselostukseen kohtaan Kaavan toteuttaminen ja seuranta lisätään tieto, että osayleiskaava toimii ohjeena ja siinä esitetyt keskeiset periaatteet tulee ottaa huomioon alueelle laadittavissa asemakaavoissa.

Kaavateknisinä huomioina mainitut asiat tarkennetaan kaavan ehdotusvaiheen aineistoihin.

Luonnonsuojelu

Havaittujen keltakurjenmiekkakasvustojen likimääräinen sijainti on esitetty kaavaselostuksen kuvassa 18. Esiintymispaikat saattavat vaihtua vuosien välillä jääeroosion vuoksi ja uusiakin esiintymiä saattaa ilmestyä.

Keltakurjenmiekan tarkkaa sijaintia ei voida kaavakartalla osoittaa, koska kasvustot vaihtavat vuosittain paikkaa. Kaavakartan yleismääräyksiin on lisätty määräys keltakurjenmiekan huomioimisesta. Määräys on kirjoitettu ELY-keskuksen viranomaistyöneuvottelussa tekemän ehdotuksen mukaan.

Vaikutusarviointia luonnon monimuotoisuuteen ja primaarisuksessiovaiheen kasvillisuuteen täydennetään vuosien 2018-2019 hakkuiden ja raivausten osalta.

Luonnon monimuotoisuuteen liittyvistä muutoksista esitetään asiaa selventävä karttakuva.

Metso-ohjelman mukainen kohde osoitetaan kaavakartalla MY-aluevarauksena.

Vesistöt ja tulvariskien hallinta

Alinta rakentamiskorkeutta koskeva tieto lisätään kaavaselostukseen ja yleismääräyksenä kaavakartalle.

Ruoppausmassojen soveltuvuutta ja käyttömahdollisuutta rakennuspaikkojen täyttöaineksena voidaan selvittää ruoppaustoimenpiteiden yhteydessä ja muussa aluetta koskevassa jatkosuunnittelussa.

Liikenne

Kaavaehdotukseen huomioidaan kevyen liikenteen yhteysmerkintä Ollinmäen suuntaan.

2. POHJOIS-POHJANMAAN MUSEO / Kulttuuriympäristö, 30.7.2019

OUKA/2285/10.02.01/2018

Pyhäjoen kunta on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan museolta lausuntoa Matinsaaren osayleiskaavan II luonnoksesta (Ramboll 27.5.2019). Luonnoksen ensimmäisestä vaiheesta saadun palautteen ja kaavan lähtökohtana olleen ideasuunnitelman täydennyksen myötä Pyhäjoen kunnan kaavoituksen ohjausryhmä päätti 18.10.2018 pidetyssä kokouksessa viedä kaavan uudelleen nähtäville. Osayleiskaavan tavoitteena on osoittaa Matinsaareen ja Ollinmäen länsipuolelle asumiseen tarkoitettuja alueita sekä näihin liittyviä lähivirkistys-, retkeily- ja ulkoilualueita. Tämä lausunto koskee arvokkaita maisema-alueita ja rakennettua kulttuuriympäristöä.

Pyhäjoen Matinsaaren osayleiskaavan luonnoksen selostuksessa on huomioitu Matinsaaren ja sen pohjoispuolisten alueiden kuuluminen maakunnallisesti arvokkaaseen Pyhäjoensuun kulttuurimaisema-alueeseen.

Suunnittelualueella ei sijaitse arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita. Lähin kohde on valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö "Pyhäjoen kalarannat – Kaukon kalalanssi", joka sijaitsee suunnittelualueen etelärajan tuntumassa. Kaukon lansirannan kalamajat sijaitsevat suiston rannalla kapean raitin varrella. Kulkuyhteys Matinsaaren alueelle on osayleiskaavaluonnoksessa esitetty pohjoisempaa reittiä, joten Kaukon kalalanssin editse kulkeva kapea raitti voi kevyenliikenteen väylänä säilyttää pienimuotoiset mittasuhteensa.

Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole huomauttamista Pyhäjoen Matinsaaren osayleiskaavan II luonnoksesta arvokkaiden maisema-alueiden ja rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

Kaavanlaatijan vastine:

Merkitään tiedoksi.

3. POHJOIS-POHJANMAAN MUSEO / Arkeologia, 2.8.2019

OUKA/2285/10.02.01/2018

Pyhäjoen kunta on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan museolta lausuntoa Matinsaaren osayleiskaavan II luonnoksesta (Ramboll 27.5.2019). Osayleiskaavan tavoitteena on osoittaa Matinsaareen ja Ollinmäen länsipuolelle asumiseen tarkoitettuja alueita sekä näihin liittyviä lähivirkistys-, retkeily- ja ulkoilualueita. Osayleiskaavoituksen rinnalla käynnistetään myös asemakaavan laatiminen. Tämä lausunto koskee arkeologista kulttuuriperintöä.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta Pohjois-Pohjanmaan museo viittaa 28.3.2018 antamaansa lausuntoon, jossa todettiin, ettei suunnittelualueella sijaitse tiedossa olevia muinaismuistolain (295/1963) tarkoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Koska alueelta kuitenkin oli tietoja kivilatomuskohteesta Matinsaari (625010005), tarkastettiin alue 5.7.2019. Tarkastuksessa ei todettu muinaisjäännöstä, mikä ilmoitettiin kaavoittajalle sähköpostitse samana päivänä. Koska tarkastus täydentää tietoja Matinsaaren osalta, jota Ollinsaaren alueelle manterenpuoleiselle osalle tehty aiempi selvitys ei kattanut, tulee tieto tarkastuksesta lisätä kaavaselostuksen kohtaan 3. 14.

Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole muuta huomauttamista Pyhäjoen Matinsaaren osayleiskaavan II luonnoksesta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Kaavanlaatijan vastine:
Merkitään tiedoksi.

4. JOKILAAKSOJEN PELASTUSLAITOS, 25.7.2019

Pyhäjoen kunta on esittänyt lausuntopyynnön Jokilaaksojen pelastuslaitokselle Matinsaaren osayleiskaavaluonnos II:sta.

Jokilaaksojen pelastuslaitoksella ei ole huomautettavaa kaavoituksen tässä vaiheessa. Pelastuslaitos ottaa tarkemmin kantaa lausunnon muodossa Matinsaaren asemakaavoitusvaiheessa.

Kaavanlaatijan vastine:
Merkitään tiedoksi.

5. FINGRID OYJ, 5.7.2019

Kiitämme lausuntopyynnöstänne ja lausumme seuraavaa:

Kaava-alueella ei ole Fingrid Oyj:n voimajohtoja eikä muita toimintoja. Fingridillä ei ole siten tarvetta lausua osayleiskaavan sisällöstä.

Tämä lausunto koskee vain Fingrid Oyj:n voimajohtoja.

Yleis- ja asemakaavat, joissa on Fingrid Oyj:n voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnolle mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi tai kirjallisena osoitteella Fingrid Oyj, Maankäyttö ja ympäristö, PL 530, 00101 HELSINKI.

Kaavoituksen yhteyshenkilönä Fingrid Oyj:ssä toimii Mika Penttilä puh. 030 395 5230.

Kaavanlaatijan vastine:
Merkitään tiedoksi.

MIELIPITEET

1. Mieli pide 1, 19.7.2019

Haluan jättää nähtävillä olevaan Matinsaaren osayleiskaavaan seuraavat huomautukset.

Huomautus 1:

Osayleiskaavassa ei ole merkitty näkyviin olemassa olevaa tietä, joka kulkee tilalle Mäntyran-
ta. Kiinteistörekisteriotteessa (Liite 1) on merkitty

rasite tiille tielle seuraavasti:

- Tieoikeus /leveys 4m
- Oikeudet 625-405-14-0 Mäntyran-
ta
- Rasitetut 625—406—8—45 Matinsaari

Vaadimme, että tie merkitään osayleiskaavaan nykyiseen sijaintiin.

Huomautus 2:

Osayleiskaavassa on merkitty tilalle Mäntyran-
ta kulkeva tie (Kaukontie) kevyen liikenteen väy-
läksi nykyisen ajotien sijaan.

Vaadimme, että kyseillä tiellä sallitaan ajoneuvoliikenne kiinteistölle Mäntyran-
ta.

Kaavanlaatijan vastine:

Tieyhteyksiä ja kiinteistöille tapahtuvaa liikennöintiä tarkistetaan kaavaehdotukseen.

Kevyen liikenteen väyläksi osoitetulle Kaukontielle lisätään kiinteistöille ajo sallittu mer-
kintä.

2. Mieli pide 2, 2.8.2019

Osayleiskaavaluonnoksessa II koskien Matinsaarta, on merkitty kevyenliikenteen väylä alka-
vaksi Kaukon kalarannasta.

Pyydämme, että kulku Kaukontie 145 sekä Kaukontie 147 kiinteistöille pysyy Kaukonrannan-
tien kautta, ohjeistettuna kyltillä " kiinteistöille ajo sallittu " + " tie päättyy " ja kevyenliiken-
teen väylä lähtee vasta kiinteistön Kaukontie 147 kohdalta kohti Tuhkasta, tähän puomi tms.
estämään läpikulku liikennettä Matinsaareen / Tuhkasiin.

Kaavanlaatijan vastine:

Tieyhteyksiä ja kiinteistöille tapahtuvaa liikennöintiä tarkistetaan kaavaehdotukseen.

kevyen liikenteen väyläksi osoitetulle Kaukontielle lisätään kiinteistöille ajo sallittu mer-
kintä.

3. Mieli pide 3, 28.7.2019

MUISTUTUS MATINSAAREN OSAYLEISKAAVAAN

Matinsaaren ympäristö on äärimmäisen herkkä alue niin maisemallisesti kuin luontoarvoiltaan-
kin. Aiemmin maisemaa ovat hallinneet loivat maankohoamisrannikon rantaniityt, Tervon ja
Kaukon kalasatamien rakennukset ja kirkon torni Matinsaaren merimerkin jatkeena. Nyt kaa-
vavaihtu monimetrisen läjitysmassa korottaa rannat luonnottoman jyrkiksi ja päälle rakennetta-
vat talot näkyisivät kauas kuin kerrostalot, koska maisemallisesti suojaava rantametsä on kaa-
dettu. Tällaisenaan osayleiskaava on maakuntakaavan vastainen. Kaavan ehdotusvaiheessa
tulee olla tehtynä Pohjois-Pohjanmaan maakuntaliiton kanssa yhteistyössä tehty jokisuun mai-
sema- ja kulttuuriarvojen analyysi suhteessa tähän kaavaan.

Kunnan tavoitteena on houkutella kaava-alueelle varakkaita asukkaita. Osayleiskaavan yhteydessä tulee laatia laadullinen imagosuunnitelma, kuinka varakkaiden laadulliset haaveet toteutetaan ja sopeutetaan ympäristöön kaava-alueella. Pelkästään iso tontti ja merimaisemat eivät nykyvaatimuksissa riitä. Asuntomessuilla on viime vuosina ollut nousussa mm. energiaomavaraisuus, puurakentaminen ja herkän rantamaiseman sovittaminen omakotitalopihoille olemassa olevaa kasvillisuutta säästäen.

Kaukon asukkaat ja Jonna Juusola olemme erittäin huolestuneita maamassojen läjittämisen ja kaavan mukaisen asutuksen vaikutuksista Pyhäjoen jokisuiston ja lähialueen merivesien laatuun sekä mittavista korkotason muutoksista johtuviin maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen rakenteeseen. Esitämme myös raskaan huolemme alueen imagon kärsimisestä läjityksen pilatessa maiseman sekä vesistön virkistyskäytön.

Korkean läjityksen päältä valuu hulevesien mukana vesistöön erittäin paljon kiintoainesta, mikä pilaa seudun ammatti- ja virkistyskalastamisen mahdollisuudet. Jos alueelle tuodaan räjäytyksin lohkottua kiviainesta, mukana kulkeutuu paljon myös muovia, porausten hienopölyä ja räjäytyksissä käytettyjä materiaaleja. Helsingissä on huonoja kokemuksia metrotunnelien räjäytysmassojen käytöstä merenrannan täytössä. Tästä on syntynyt suurvahinkoja lähirantojen roskaantuessa muovijätteestä. Muovi pilkkoutuu mikromuoviksi ja aiheuttaa haittoja niin kaloille, linnuille kuin kasveille.

Esitämme, että

- Läjittämisen mittakaava lasketaan uudestaan ja se mitoitetaan kaavassa maisemallisen sietokyvyn ja vesistön laadun takaamisen mukaiselle tasolle maakuntakaavan sekä ympäristö- ja vesilakien mukaisesti.
- Matinsaaren uimarannan ja merenpuolimmaisena venepoukaman välille muodostetaan julkinen rantareitti Matinsaaren muun korkotason mukaisesti yksityistonttien kohotessa yläpuolella. Reitti maisemoidaan istutettavan puuston ja muun kasvillisuuden avulla. Toisinaan se voi kulkea aivan rannan tuntumassa. Rantareitille ennallistetaan myös ruijanesikon ja muiden jo metsätoilla tuhottujen suojelukasvien elinympäristöjä. Reitti tukee kaikkien kyläläisten virkistysmahdollisuuksia ja hyvinvointia.
- Osayleiskaavaehdotuksen tulee sisältää:
 - poikkileikkauksia, joilla esitetään läjitysalueen sovittaminen maisemallisesti ympäristöön, mannerosan ja tulvauoman yhteensovittaminen sekä Matinsaaren suhde nykyisiin Kaukon ja Tervon kalamajoihin.
 - havainnekuva mereltä veneilijän perspektiivistä katsottuna ja kokonaishavainnekuva viistoilmakuvana antaen kokonaisnäkömyksen kaava-alueesta. Lisäksi erilliskuva Kaukon rannan pariin suunniteltavasta asuinalueesta.
 - jokisuun maisema- ja kulttuuriarvojen analyysi yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan maakuntaliiton kanssa.
 - kaava-alueen hulevesien hallintasuunnitelma (työmaa-aikaisten sekä lopullisen asumisen vaatimuksilla) vesien ekologisen laatutason säilyttämiseksi viitasammakon, keltakurjenmiekan ja muiden eläinten elinolosuhteille sekä vesistön virkistyskäytön turvaamiseksi. Alueen herkkyyden ja viitasammakon esiintymien vuoksi vesien laadullinen tarkkailuvelvoite, jossa veden laatua mitataan ennen läjittämisen alkamista, viikoittain läjityksen aikana sekä erityisesti sadetapahtumien yhteydessä.
 - kaava-alueen imagosuunnitelma alueen rakentamisen laadullisten elementtien määrittämiseksi.
- Kaavan jatkokäsittelyn vaiheissa kuullaan lähialueen asukkaita ja vuokralaisia kaavan osallisina sekä paikallista Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojeluliiton piiriä uhanalaisten eläinten ja kasvien vuoksi.

Kaavanlaatijan vastine:

Pyhäjokisuun alueen maisema- ja kulttuuriarvoja on arvioitu koko kaavoitusprosessin ajan ja yhtenä lähtökohtana on ollut suunnittelualueen sijainti maakunnallisesti arvok-

kaalla alueella. Erillistä analyysia vastaavat tiedot on sisällytetty kaavaselostukseen Maisemamaakunta ja maisemarakenne -osioon sekä maisemaan kohdistuviin muutoksiin kaavan vaikutusarviointi -osuudessa.

Mahdollinen imagosuunnitelma ei varsinaisesti kuulu kaava-asiakirjoihin. Matinsaaren alueen luonnetta asuinalueella on alusta lähtien painotettu merellisenä ympäristönä, mikä on ollut myös kaavoituksen lähtökohtana. Tulevien asuinalueiden markkinoinnista ja siihen liittyvistä kampanjoista vastaa Pyhäjoen kunta.

Merkittävä osa Matinsaaren aluetta on meren pintaan nähden alavaa. Mahdollisten korkeiden tulvavesien takia turvallisessa rakentamisessa tulee erityisesti huomioida mm. riittävä kulkuyhteyksien ja rakennusten korkeustaso. Alueen rakentaminen on suunniteltu toteutettavaksi maamassojen läjittämällä, jotta alueella saavutetaan vaadittava rakentamiskorkeus. Uusi korkotaso, rakentaminen ja maisemalliset ratkaisut pyritään tuomaan esille vaadittavalla tarkkuudella kaavamääräyksien kautta. Jatkossa alueelle voidaan laatia yksityiskohtaisempia ohjeistuksia esimerkiksi rakentamistapaohjeistuksella ja maisemointi- ja viheraluesuunnitelmilla ohjaamaan alueen yleisilmettä.

Pyhäjoen vesistöalueella ja Pyhäjokisuulla suoritetaan säännöllistä veden laatuun liittyvää yhteistarkkailua. Yhteistarkkailun tarkkailupisteitä on myös Matinsaaren läheisyydessä sekä merialueella jokisuulla. Lisätietoa antavat myös Lipinsaaren jätevedenpuhdistamon ympäristölupaan liittyvät kuormitustarkkailut. Tarvittaessa eri toimintoihin liittyen on mahdollista tai lupiin liittyen myös viranomaisien edellyttämänä veloitteita tehdä lisänäytteenottoa.

Ulkoilureitistöä koko osayleiskaavan alueella tarkistetaan kaavan ehdotusvaiheessa. Tavoitteena on kattava reittiverkosto sekä Ollinmäen että Pyhäjoen kirkonkylän suunnasta Matinsaareen, mikä mahdollistaa reitistölle laajemmat kaikki kuntalaiset huomioivat käyttömahdollisuudet. Matinsaaren alueelle on tavoitteena saada aikaiseksi saarella kiertävä reitti, jonka kautta on mahdollista päästä myös ranta-alueille.

Matinsaaren täyttösuunnitelman yhteydessä on laadittu aluetäytön toteutusta varten tarvittavat geotekniset tarkastelut. Poikkileikkauksia ja havainnekuvia laaditaan tarvittaessa kaavoituksen jälkeen toteuttavia rakentamisteknisiä jatkosuunnitelmia varten. Myös hulevesien hallintasuunnitelma voidaan sisällyttää alueen jatkosuunnitelmiin.

Kaavaehdotus menee Pyhäjoen kunnanhallituksen käsittelyn jälkeen julkisesti nähtäville, jolloin kaikilla kuntalaisilla ja kaavan osallisilla on mahdollisuus antaa palautetta jättämällä muistutus kaavaehdotuksesta. Kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.